

WIJZIGINGSDECREET KINDEROPVANG BABY'S EN PEUTERS

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvraag	Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters en het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten
Adviesvrager	Hilde Crevits - Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Ontvangst adviesvraag	15 mei 2023
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)
Goedkeuring raad	5 juni 2023
Contactpersoon	Kristel Bogaerts kbogaerts@serv.be

Mevrouw Hilde Crevits
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Consciencegebouw
Koning Albert II laan 15
B-1210 Sint-Joost-ten-Node

Wijzigingsdecreet kinderopvang baby's en peuters

Mevrouw de minister

De SERV volgt de ontwikkelingen rond de kinderopvang nauw op. Een goede werking van de kinderopvang is immers cruciaal voor de werking van de arbeidsmarkt en de combinatie gezin-arbeid. De SERV is daarom tevreden dat er alsnog een adviesvraag aan de SERV werd gericht.

De SERV ziet in eerste orde dat er urgent gevolg gegeven wordt aan een aantal van de conclusies en aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie over de veiligheid in de kinderopvang. De voorgestelde wijzigingen scheppen een aangepast decretaal kader met het oog op de verbeteringen aan de veiligheid en de handhaving in de KO. Dat zijn eerste en belangrijke stappen vooruit in de goede richting.

Deze aanpassingen knopen deels ook aan bij de aanbevelingen van het [SERV-advies over de kinderopvang](#) en [de conclusies van Vroeg en nabij, deel kinderopvang](#).

Met betrekking tot dit wijzigingsdecreet heeft de SERV volgende opmerkingen:

- Er is voor de SERV meer duidelijkheid nodig in dit wijzigingsdecreet of in het uitvoeringsbesluit over **de invulling van het voorzorgbeginsel** (art. 2). Het gaat over een duidelijke invulling van de noodzakelijke randvoorwaarden en procedures (bv. overleg met de organisator en communicatie) om de rechtszekerheid van de organisatoren en hun personeel te borgen. Het moet helder zijn wat van hen verwacht wordt (elementen die deel uitmaken van de risico-analyse) en wat aanleiding geeft tot een sluiting/bestuurlijke maatregel/beveiligende maatregel.
- Het **beleidsvoerend vermogen moet kunnen doorsijpelen tot in alle kinderopvanginitiatieven** om de pedagogische, sociale en economische functie overal te realiseren. Het definiëren van en hanteren van het beleidsvoerend vermogen als criterium in de kinderopvang is daarom een goede evolutie (artikel 2 en 6), hoewel deze toevoeging nu vooral

kadert in handhaving van de veiligheid. Voor de toekomst is het belangrijk dat er ook blijvend actief en flankerend wordt ingezet op het beleidsvoerend vermogen:

- met voldoende ruimte en financiering voor begeleiding rond beleidsvoerend vermogen vanuit een netwerk waar het initiatief deel van uitmaakt of vanuit externe begeleiding.
- met aandacht voor de lokale en bredere organisatorische context hoe initiatieven dat kunnen organiseren
- met aandacht voor alle types van initiatieven, ook de kleinschalige en zelfstandige kinderopvang
- met aandacht voor mogelijke administratieve of regelgevende drempels, zodat initiatiefnemers niet afgeschrikt worden bij het creëren van (bijkomende) opvangplaatsen
- met volgehouden inspanning, bij de opstart en in de latere operationele werking van een initiatief, om te blijven verbeteren en innoveren (met bv. opleiding en begeleiding)

Het vandaag bestaande (en aangetoonde) beleidsvoerend vermogen bij organisatoren moet overgenomen kunnen worden door nieuwe initiatieven/locaties als ze deel gaan uitmaken van het netwerk van de organisator. Goed ontwikkelde methodieken kunnen dan overgenomen worden. De SERV beveelt aan om dit bij het opstarten van nieuwe initiatieven mee in de afweging te brengen.

- DE SERV pleit voor het (terug) opnemen van een **duidelijk tijdsplan voor de realisatie van het recht op opvang en een concrete verwijzing naar het verlagen van de kinderbegeleiderratio**. Het decreet moet nu geen concreet stappenplan inhouden maar moet wel duidelijker richtinggevend zijn.

Het is een ongewenste evolutie dat het voorgenomen tijdsplan waarop het recht op kinderopvang wordt gerealiseerd nu wordt geschrapt (artikel 3), ook al wordt het recht op kinderopvang zelf wel behouden. Zonder tijdsplan wordt de effectieve realisatie van dat recht niet meer in het vooruitzicht gesteld. Kinderopvang is evenwel een belangrijke schakel voor de gezinnen en de kinderen en voor de werking van de arbeidsmarkt en de samenleving.

Er is in de praktijk altijd een match nodig tussen vraag en aanbod, met een voldoende aantal plaatsen om de nood van gezinnen te dekken (incl. een haalbare de kind/begeleider ratio in functie van een voldoende, veilige en kwalitatieve opvang en in functie van werkbaar werk voor de kinderbegeleiders). Dit impliceert dus de opmaak van een langetermijnplanning én een stappenplan. De SERV blijft in dit kader ijveren voor

gegevens om vraag en aanbod in kaart te brengen, met een uitgesproken focus op het lokale aspect (op niveau van gemeenten en wijken).

- De mogelijkheid voor **occasionele opvang aan IKT tarief voor kinderen die al naar school** gaan komt positief tegemoet aan de nood van bepaalde ouders (artikel 8). De SERV hoopt dat dit een eerste opstap kan zijn naar een uitgebreider kader dat inspeelt op de nood aan meer flexibele en occasionele opvang. Die nood komt duidelijk aan bod in het [SERV-advies over de kinderopvang](#).
- De SERV hoopt dat met de aanpassing door artikel 12 het **lokaal loket kinderopvang op korte termijn overal effectief gerealiseerd** wordt. Zowel voor de gezinnen als voor de initiatieven zijn de lokale loketten de schakel voor het samenbrengen van vraag en aanbod. De SERV blijft evenwel met een aantal vragen zitten rond de neutraliteit van de loketten in gemeenten waar er ook een publiek kinderopvangaanbod is, zeker nu er ook geen link meer gelegd wordt met het lokaal overleg kinderopvang als gemeentelijke adviesraad. Er moet een duidelijke link zijn met het aanduiden van lokale behoeften en de ondersteuning van de initiatieven. De regels rond neutraliteit moeten nog verder bepaald worden door de Vlaamse Regering.
- Er is vanuit de SERV steun voor de **extra mogelijkheden om een kinderopvanglocatie op te volgen** (artikel 16). De SERV wijst er wel op dat er in de praktijk ook geïnvesteerd moet worden in begeleiding en opvolging van werknemers die door tijdelijke en/of definitieve maatregelen getroffen worden. Werknemers uit kinderopvanglocaties die gesloten worden, krijgen soms moeilijker het vertrouwen bij een nieuwe aanwerving in de kinderopvang. De ambulante crisisteams, die bij zware incidenten ter plaatse gaan kijken en zoeken naar mogelijkheden en oplossingen van initiatiefnemers, werknemers en gezinnen, zijn een praktijk om sterker op in te zetten.
- De SERV verwacht dat er **ruimte is voor een reactie, de toelichting of het recht van antwoord van de organisator, ook in de publieke ruimte**, over genomen bestuurlijke maatregelen. Het recht op reactie moet in verhouding staan met de maatregel. Het louter opnemen van de 'status' van de reactie van de organisator is voor de SERV te beperkt (art.19).

De voorgestelde aanpassingen in dit wijzigingsdecreet zijn eerste en belangrijke stappen vooruit in de goede richting. De SERV dringt er op aan de werkzaamheden rond de aanpak van de crisis in de kinderopvang te blijven voortzetten, handelend naar een sterke visie op de lange termijn en met concrete verbeterstappen op de korte en middellange termijn. De SERV hoopt ook dat

het niet bij beloftes moet blijven maar dat de beloofde inspanningen ook effectief gerealiseerd kunnen worden met het vrijmaken van de nodige budgetten.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Caroline Copers
voorzitter